

Học tập qua trải nghiệm

“Đổi mới công tác thực hành, thực tập và phát triển kỹ năng hỗ trợ cho sinh viên Trường ĐHNN-ĐHQGHN giai đoạn 2018-2020” hay gọi tắt là Đề án Học tập qua trải nghiệm được Hiệu trưởng Đỗ Tuấn Minh ban hành vào ngày 1/6/2018 và được áp dụng với các sinh viên chính quy các ngành học trong toàn Trường.

■ THU THỦY

ĐỔI MỚI LÀ TẤT YẾU

Thích ứng với nhu cầu mới của xã hội, hoạt động thực tập, thực hành tại Trường ĐHNN-ĐHQGHN trong thời gian gần đây đã có nhiều đổi mới tích cực và sáng tạo trong việc tìm kiếm các địa điểm thực tập phong phú hơn với những hình thức đánh giá về thực tập, thực hành linh hoạt và khách quan, nhấn mạnh được vai trò của hoạt động thực tập trong quá trình học tập của người học. Tuy nhiên, hoạt động thực tập trước đó vẫn còn tồn tại một số hạn chế như: Thời lượng và thời gian thực tập chưa linh hoạt, loại hình thực tập chưa đa dạng; Chưa khai thác được tối đa sự chủ động của sinh viên trong việc tự nâng cao chất lượng hoạt động thực tập của mình; Chưa tích hợp và có sự đánh giá đúng đắn về việc phát triển các kỹ năng mềm, kỹ năng nghề nghiệp trong hoạt động thực hành, thực tập; Việc tổ chức đào tạo kỹ năng mềm còn lúng túng, chưa đổi mới và sáng tạo.

Các trường đại học trên thế giới đều coi trọng việc tổ chức và thực hiện các chương trình hỗ trợ sinh viên trong quá trình học tập sao cho tăng cường

khả năng thực hành, hỗ trợ công tác thực tập và rèn luyện kỹ năng mềm. Việc áp dụng Hồ sơ thực tập thay cho một báo cáo thực tập đã được áp dụng tại nhiều trường đại học lớn trên thế giới. Đại học Stanford (Mỹ) xây dựng nên tầng các danh mục công việc có thể thực tập (chương trình Handshake) để sinh viên có thể tự tạo dựng hồ sơ của cá nhân kết nối với nhà tuyển dụng. Các chương trình kỹ năng mềm được đào tạo theo hệ thống trong chương trình phát triển sự nghiệp cho sinh viên. Gần hơn, Trường Đại học Ngoại ngữ Văn Tảo (Đài Loan) cho phép sinh viên cập nhật vào hồ sơ sinh viên trên hệ thống portal kết quả đánh giá tham gia những hoạt động ngoại khoá, các hoạt động ngoài giờ học. Như vậy, thực tập hay kỹ năng mềm không còn là hoạt động chỉ diễn ra đơn lẻ trong quá trình học tập mà được đánh giá như cả quá trình, nhằm phát triển bản thân sinh viên một cách hệ thống, có lộ trình rõ ràng.

Thêm vào đó, trong bối cảnh thông thạo ngoại ngữ đang dần trở thành một kỹ năng không thể thiếu trong bối cảnh nền kinh tế hội nhập như hiện nay,

nhu cầu tuyển dụng thực tập sinh, việc làm bán thời gian của các doanh nghiệp đối với sinh viên Trường ĐHNN-ĐHQGHN ngày một tăng lên. Hội chợ việc làm-một hoạt động thường niên được tổ chức thường niên- đã ghi nhận số lượng việc làm thêm, bán thời gian lên tới 300 - 400 đầu việc làm thực tập, kiến tập, bán thời gian mỗi năm. Bản thân ngay khi còn là sinh viên năm 1, năm 2, nhiều sinh viên đã chủ động tìm kiếm các cơ hội làm thêm, thực tập trong mùa hè, thực tập ngoài giờ học... Việc thực tập sớm có thể gây ra một số quan ngại như việc chưa đủ lượng kiến thức hay mất cân bằng giữa học và làm. Tuy nhiên, thực tập sớm cũng đem lại nhiều lợi ích như giúp hình thành cái nhìn đúng đắn về nghề nghiệp, trau dồi các kỹ năng giao tiếp, hay tạo ấn tượng với nhà tuyển dụng với bộ sơ yếu lý lịch nhiều thành tích. Khảo sát 38 doanh nghiệp tham gia Ngày hội việc làm năm 2018, ban tổ chức nhận được nhiều ý kiến từ phía doanh nghiệp về việc đào tạo kỹ năng thuyết trình, kỹ năng giao tiếp ứng xử, phát hiện vấn đề, thích nghi, rèn luyện thái độ cần

được coi trọng hơn nữa.

Thực tập nghiệp vụ của người học là bước khởi đầu cho quá trình làm việc, tham gia thị trường lao động. Đó cũng là một môi trường giáo dục cho người học tình yêu lao động, yêu nghề đối với mỗi một sinh viên. Quá trình này là một bước chuẩn bị cần thiết, quan trọng để người học có được những kiến thức và khái niệm cơ bản nhất về công việc tương lai của mình. Đề án Học tập qua trải nghiệm được xây dựng với mục đích thay đổi căn bản ý thức về hoạt động thực hành, thực tập và phát triển kỹ năng bổ trợ để chuẩn bị cho cuộc sống nghề nghiệp sau này của sinh viên, giảng viên, nhà quản lý để làm sao cho mỗi sinh viên tốt nghiệp tại Trường Đại học Ngoại ngữ - ĐHQGHN không chỉ có tấm bằng tốt nghiệp mà còn có một bộ hồ sơ lưu lại những trải nghiệm thực tập, thực hành do chính mình xây dựng trong suốt thời gian học tập tại Trường.

THỰC TẬP QUA TRẢI NGHIỆM

Theo đề án, mỗi sinh viên Trường ĐHNN-ĐHQGHN

sẽ được xây dựng một Hồ sơ thực tập riêng theo hướng tích hợp các hoạt động. Các hoạt động thực hành, thực tập và rèn luyện kỹ năng bổ trợ sẽ được lồng ghép vào các hoạt động giảng dạy, hoạt động sinh hoạt cộng đồng, hoạt động ngoại khoá trong Nhà trường. Những thông tin này sẽ được cập nhật đầy đủ và cụ thể trong Hồ sơ thực tập của từng sinh viên, phản ánh quá trình học tập và rèn luyện cũng như những kỹ năng các em đã tích lũy được trong suốt thời đại học. Hệ thống đăng ký, quản lý, hướng dẫn, hỗ trợ hoạt động thực hành, thực tập cho sinh viên cũng được xây dựng theo hướng tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin.

Đề án Học tập qua trải nghiệm giúp tạo ra môi trường rèn luyện kỹ năng, phẩm chất và thái độ, nâng cao tính chủ động, tích cực của sinh viên nhằm tăng cơ hội việc làm cho sinh viên trong quá trình học tập và ngay sau khi ra trường. Bên cạnh đó, đề án cũng có tác động nâng cao ý thức của cán bộ, giảng viên về vai trò đồng hành cùng sinh viên tạo điều kiện tối đa để sinh viên được

rèn luyện trong môi trường phát triển năng lực, phẩm chất, thái độ bản thân. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để Nhà trường tăng cường kết nối doanh nghiệp, kết nối các cơ sở giáo dục đào tạo và đẩy mạnh xã hội hoá trong việc đào tạo kỹ năng bổ trợ và giới thiệu các hoạt động kiến tập, các công việc thực tập có trả lương.

Để làm được vậy, Trường Đại học Ngoại ngữ cần thực hiện 5 nhiệm vụ lớn: Nghiên cứu, đề xuất thay đổi các cơ chế chính sách, các quy định liên quan đến hoạt động thực hành, thực tập và rèn luyện kỹ năng bổ trợ; Ban hành hướng dẫn, quy định về Hồ sơ thực tập; Đổi mới công tác kiểm tra đánh giá hoạt động thực hành, thực tập và rèn luyện kỹ năng bổ trợ; Mở rộng danh sách các địa chỉ thực tập; Đẩy mạnh hoạt động thực hành, thực tập, rèn luyện kỹ năng bổ trợ theo hướng xã hội hoá và theo nhu cầu của sinh viên. Tuy nhiên, vai trò của sinh viên trong đề án này là không nhỏ. Các em cần hiểu rõ và ý thức được việc xây dựng Hồ sơ thực tập là cần thiết, nhằm nâng cao giá trị của bản thân trước nhà tuyển dụng, từ đó thiết

kế, đầu tư xây dựng bộ hồ sơ thực tập chính xác, phong phú và ý nghĩa. Sinh viên phải tích cực chủ động tham gia vào các hoạt động thực tập, thực hành và rèn luyện kỹ năng bổ trợ nâng cao được năng lực lập nghiệp, sáng nghiệp, khởi nghiệp hay cụ thể hơn là khả năng tìm kiếm việc làm ngay từ khi là sinh viên năm thứ nhất.

“Ngay từ ngày đầu tiên có mặt tại ULIS, các ULIS-er sẽ biết rằng khi họ tạm biệt mái trường này sau 3 – 4 năm nữa họ sẽ bước ra ngoài xã hội không chỉ với tấm bằng tốt nghiệp, bằng điểm và một số chứng chỉ về Giáo dục thể chất, Giáo dục an ninh – quốc phòng và Ngoại ngữ mà còn có HỒ SƠ THỰC TẬP. Hồ sơ ấy dày hay mỏng, phong phú hay đơn điệu, đa dạng hay nghèo nàn, thú vị hay tẻ nhạt, đem lại ấn tượng cao hay chỉ là sự thờ ơ của nhà tuyển dụng, tất cả điều này do chính mỗi ULIS-er quyết định. Các thầy cô, các nhà quản lý, các cán bộ phục vụ đào tạo của Trường sẽ cùng đồng hành với các ULIS-er và tạo điều kiện tốt

nhất để HỒ SƠ THỰC TẬP ấy có ý nghĩa cao nhất có thể”, Hiệu trưởng Đỗ Tuấn Minh chia sẻ.

Trong bối cảnh cạnh tranh trong giáo dục ngày một tăng lên, các yêu cầu đảm bảo chất lượng giáo dục tăng theo đòi hỏi phát triển của xã hội. Việc cung cấp được cho thị trường nguồn lao động chất lượng cao, phù hợp với nhu cầu của xã hội là yếu tố quan trọng để nâng cao thương hiệu cũng như khẳng định giá trị của mỗi cơ sở giáo dục đại học. Với phương châm đào tạo những cử nhân ngoại ngữ “năng động, sáng tạo, trung thực, có tinh thần trách nhiệm, khả năng sống và làm việc trong môi trường cạnh tranh đa văn hóa” và triết lý phát triển “Cùng nhau kiến tạo cơ hội – Creating opportunities together”, Trường ĐHNH-ĐHQGHN ý thức sâu sắc nhu cầu của việc vận động và kịp thời thay đổi với những nhu cầu xã hội dưới tác động của quá trình hội nhập và toàn cầu hoá. Đề án Học tập qua trải nghiệm chính là minh chứng cho điều đó.

